

केंद्र पुरस्कृत समग्र शिक्षा (प्राथमिक शिक्षण, माध्यमिक शिक्षण व शिक्षक शिक्षण) कार्यक्रमासाठी अनुसूचित जाती उपयोजनेचा (SCP) पहिल्या हप्त्याचा दुसरा भाग वितरीत करणेबाबत. (केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा).

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- समग्र २०२३/प्र.क्र. ३२७/ एसडी-१
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०००३२
दिनांक :- १२ फेब्रुवारी २०२४.

संदर्भ :-

- १) वित्त विभागाचे क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि. १२.०४.२०२३ व दि. ०८.१२.२०२३ चे परिपत्रक.
- २) शासन निर्णय समक्रमांक, दि. १८.१२.२०२३.
- ३) केंद्र शासन, शिक्षण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे आदेश क्र. F.No-७-२/२०२३-IS-१(GEN), दि.२४.०१.२०२४.
- ४) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांचे दि.२५.०१.२०२४ रोजीचे पत्र.
- ५) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय, क्र. बीजीटी २०२३/प्र. क्र. ६१/ अर्थसंकल्प (विधयो), दि. ०९.०२.२०२४.

प्रस्तावना :-

राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांनी त्यांच्या संदर्भाधीन क्रमांक ४ येथील पत्रान्वये समग्र शिक्षा योजनेच्या (प्राथमिक शिक्षण, माध्यमिक शिक्षण व शिक्षक शिक्षण) अंमलबजावणीसाठी सन २०२३-२४ करीता अनुसूचित जाती उपयोजनेचा (SCP) निधी केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्स्याचा सन २०२३-२४ मधील पहिल्या हप्त्याचा दुसरा भाग वितरीत करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे.

२. समग्र शिक्षा योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या हिस्स्याचे प्रमाण (केंद्र:राज्य) (६०:४०) असे आहे. केंद्र शासनाने दि. २४.०१.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये अनुसूचित जाती उपयोजनेकरीता (SCP) रु. २४,५७,८७,०००/- इतका निधी मंजूर केला आहे. सदर निधीच्या प्रमाणात राज्य हिस्स्याचा निधी रु. १६,३८,५८,०००/- इतका येतो. वित्त विभागाच्या (अर्थोपाय) शाखेने केंद्र हिस्सा निधी राज्य शासनाच्या एकत्रित निधीत जमा झाल्याबाबत दि. २५.०१.२०२४ रोजीच्या ईमेल-द्वारे कळविले आहे. सदर प्रस्तावास वित्त विभागाने दिलेल्या मान्यतेच्या अधिन राहून सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने त्यांच्या संदर्भ क्रमांक ५ येथील शासन निर्णयान्वये केंद्र हिस्सा (२२०२ आय ७४६) या लेखाशिर्षाखाली रु. २४,५७,८७,०००/- इतका निधी व राज्य हिस्सा (२२०२ आय ७५५) या लेखाशिर्षाखाली रु. १६,३८,५८,०००/- इतका निधी वितरीत केला आहे. सदर निधी सन २०२३-२४ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पिय तरतूदीमधून वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासनाने उपरोक्त प्रमाणे उपलब्ध करून दिलेला निधी खालील विवरणपत्रात दर्शविल्याप्रमाणे राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांच्याकडे समग्र शिक्षा कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी या आदेशान्वये वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर विवरणपत्रातील स्तंभ क्र.४ येथील वितरीत करावयाची तरतूद स्तंभ क्र.२ येथील लेखाशिर्षाकरिता मंजूर असलेल्या तरतूदीतून खर्च करण्यात यावी.

अ. क्र.	लेखाशिर्ष	सन २०२३-२४ या वर्षात अर्थसंकल्पिय तरतूद	वितरीत करावयाची तरतूद
१	२	३	४
१	मागणी क्र. एन-३, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, ७८९, अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१) अनुसूचित जाती उपयोजना (०१) (०३) समग्र शिक्षा अभियान (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२२०२ आय ७४६), ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	रु. २६०.२८ कोटी	रु. २४,५७,८७,०००/-
२	मागणी क्र. एन-३, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण ०१, प्राथमिक शिक्षण, ७८९, अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१) अनुसूचित जाती उपयोजना (०१) (०४) समग्र शिक्षा अभियान (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (२२०२ आय ७५५), ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	रु. २०१.३० कोटी	रु. १६,३८,५८,०००/-

२. वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक दि. १२.०४.२०२३ मधील नमूद केलेल्या सर्व बाबींची पूर्तता होत आहे. सदर अनुदान सशर्त अनुदान असून यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करण्यात आले आहे. या अनुदानाच्या अटी व शर्ती सदर शासन निर्णयात नमूद केल्या आहेत.

३. सदर शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला निधी केंद्र शासनाचे दि. २४.०१.२०२४ रोजीच्या आदेशामध्ये दिलेल्या निदेशानुसार व सन २०२३-२४ च्या वार्षिक कार्ययोजना व अंदाजपत्रक प्रकल्प मान्यता मंडळाने (PAB) मंजूर केलेल्या समग्र शिक्षा योजनेच्या चालू योजनांच्या आवर्ती/अनावर्ती बाबीसाठी खर्च करावा. आवर्ती व अनावर्ती बाबी सविस्तर तपशील सोबत परिशिष्ट “अ” येथे जोडला आहे.

४. खर्चासंबंधीच्या सध्याच्या शासकीय धोरणास अनुसरून मंजूर आराखड्यानुसार याच वर्षात सदर निधी खर्च होईल याची दक्षता घ्यावी.

५. अनुसूचित जाती या लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध करून दिलेल्या तरतूदीतून झालेल्या खर्चाचा अहवाल, निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र, लेखाशिर्षनिहाय / उप लेखाशिर्षनिहाय साध्य झालेले भौतिक उद्दिष्टे इ.माहिती, संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी यांनी आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे; सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व शालेय शिक्षण विभागास प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत न चुकता पाठवावी.

६. अनुसूचित जाती विशेष घटक योजना क्षेत्रात, अनुसूचित जाती उपयोजना बाह्य क्षेत्रात केलेला खर्च स्वतंत्रपणे नोंदविला जाईल याची दक्षता घ्यावी, जेणेकरून शासनाला उपयोजने क्षेत्राबाहेरील योजनांवर होणाऱ्या खर्चावर संनियंत्रण ठेवता येईल.

७. अनुसूचित जाती विशेष घटक कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या तरतूदीतून अनुसूचित जाती उपयोजना क्षेत्रात पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याबाबतच्या तसेच वैयक्तिक लाभाच्या योजना घेण्यात याव्यात आणि अनुसूचित जाती उपयोजना बाह्य क्षेत्रात फक्त वैयक्तिक लाभाच्या योजना घेण्यात याव्यात.

८. सदर खर्च वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन दि. १२.०४.२०२३ चे परिपत्रकामधील सूचनांनुसार करण्यात यावा. सदर निधी आहरीत करून वितरीत करण्यासाठी अवर सचिव / कक्ष अधिकारी (रोख/लेखा शाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, यांना "आहरण व संवितरण अधिकारी" तर सह/उप सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय यांना "नियंत्रक अधिकारी" म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी निधी कोषागारातून आहरित करून निधी समग्र शिक्षा यांच्या बँक खात्यात जमा करावा.

९. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे संदर्भाधिन दि.१२.०४.२०२३ चे परिपत्रक व दि.०८.१२.२०२३ चे परिपत्रक व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा शासन निर्णय, दि.०७.०२.२०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२१२११४३५३४४२१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मंत्री (शालेय शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. प्रधान सचिव, (शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
४. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
५. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई

६. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२ मुंबई, नागपूर
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२ मुंबई/नागपूर
८. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-६३
९. सर्व वरिष्ठ लेखा परीक्षक (शिक्षण विभाग)
१०. अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई
११. उप सचिव (प्रशासन), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. वित्त विभाग, (व्यय-५/अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई
१३. अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, लेखाशाखा, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. अवर सचिव(अर्थसंकल्प), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवड नस्ती (एसडी-१).

शासन निर्णय क्रमांक:- समग्र २०२३/प्र.क्र. ३२७/एसडी-१, दिनांक .०२.२०२४ सोबतचे,

परिशिष्ट “अ”

(रक्कम-रुपये)

अ. क्र.	केंद्र शासन आदेश	बाब	आवर्ती		अनावर्ती		एकूण
			केंद्र	राज्य	केंद्र	राज्य	
१	२४.०१.२०२४	प्राथमिक शिक्षण	२१,६५,१६,०००	१४,४३,४४,०००	०	०	३६,०८,६०,०००
२		माध्यमिक शिक्षण	५८,१३,०००	३८,७५,३३३	१,६३,८९,०००	१,०९,२६,०००	३,७०,०३,३३३
३		शिक्षक शिक्षण	६३,२४,०००	४२,१६,०००	७,४५,०००	४,९६,६६७	१,१७,८१,६६७
एकूण			२२,८६,५३,०००	१५,२४,३५,३३३	१,७१,३४,०००	१,१४,२२,६६७	४०,९६,४५,०००